

Voorzitter

zekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XIII);
- adres van A.C.F. Koelewijn te Koog aan de Zaan, betreffende kwijtschelding van een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XIV);
- adres van X te Y, betreffende een betalingsregeling voor aanslagen in de inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XV);
- adres van M.H. te H., betreffende een betalingsregeling voor aanslagen inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XVI);
- adres van D. Bakker te Weesp, betreffende kwijtschelding van een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XVII);
- adres van I. van Vliet te Warnsveld, betreffende kwijtschelding van een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen, dan wel een betalingsregeling voor de belasting-schuld (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XVIII);
- adres van M. Masoudi te Weert, betreffende kwijtschelding van een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XIX);
- adres van D. Eljizen te Lichten-voorde, betreffende kwijtschelding van, dan wel een betalingsregeling voor enkele voorlopige aanslagen inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XX);
- adres van E.J. Losada Gonzalez-Quint te Wageningen, betreffende een betalingsregeling voor een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XXI);
- adres van P. van Delft-van der Plas te Terneuzen, betreffende kwijtschelding van een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XXII);
- adres van J.F.D.M. Vlieger-Doorten te Zoetermeer, betreffende een betalingsregeling voor een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XXIII);
- adres van P. Dijkhuizen te 's-Gravenhage, betreffende kwijtschelding van een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer 1997-1998, nr. XXIV).

De **voorzitter**: Ik stel voor, conform de voorstellen van de commissie te beslissen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het voorstel van rijkswet Goedkeuring van het op 16 januari 1992 te Valletta tot stand gekomen Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (herzien) (23821, R1509).**

Dit voorstel van rijkswet wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Regelen inzake medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen (Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen) (22588).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Boorsma** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Vandaag beginnen wij aan de afronding van een wetsvoorstel met een lange geschiedenis. Het meeste is na tien jaar wel gezegd. Toch zijn wij de ministers erkentelijk voor de antwoorden op de ook door ons gestelde vragen. Ook dan blijven er bij een belangrijk wetsvoorstel als dit, met een zo principiële karakter, altijd nog vragen over. Mij dunkt: een wetsvoorstel dat zich bezighoudt met zulke ingrepen in de private levenssfeer, kan nooit zodanig worden geregeld dat geen vragen overblijven of geen details verzet oproepen. Op enkele van die zaken kom ik aanstonds namens de CDA-fractie terug. Voorop zij gesteld dat de CDA-fractie waardering heeft voor het wetsvoorstel.

Op ons verzoek heeft de minister in de memorie van antwoord nog eens aangegeven, welke wijzigingen sinds 1990 zijn aangebracht op het toen ingediende voorstel: zeven nota's van wijziging, drie amendementen en nog wat technische wijzigingen. Dan praat ik nog niet eens over de voorgeschiedenis van de wet, waarin ook majeure wijzigingen zijn aangebracht. Voor de CDA-fractie is zeer belangrijk de wijziging van de regeling voor het

onderzoek met wilsonbekwamen en afhankelijkken. De regeling is hier duidelijk van een "nee, tenzij"-karakter. Dat is ook de instelling van waaruit de CDA-fractie het betreffende onderzoek beoordeelt: nee, tenzij. In het geval van "tenzij": onder handhaving van de grootste zorgvuldigheid.

Ik zei al dat zo'n gevoelige zaak als medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen nooit tot ieders volle tevredenheid te regelen is. Daarom wil ik toch nog enkele vragen stellen.

Wij hebben gevraagd of het voor wilsonbekwamen niet de voorkeur zou verdienen om helemaal geen medisch-wetenschappelijk onderzoek met proefpersonen toe te staan, om hen maximale bescherming te geven. Wij zijn het eens met het antwoord van de ministers dat sommige experimenten nu eenmaal alleen op de desbetreffende groep kunnen worden uitgevoerd. Onder verwijzing naar het rapport van de commissie-Meijers zijn door de ministers enkele voorbeelden genoemd. De vraag die overblijft is, of de wet niet een verzaamd regime in het leven had moeten roepen, bijvoorbeeld via een verplichte controle door de inspectie en, zoals door ons bepleit, door hier in elk geval een financiële vergoeding te verbieden, in plaats van toe te staan.

Hoe is nu precies de plaats van de directie of het bestuur van de instelling? Is toestemming een conditio sine qua non voor een medisch-wetenschappelijk onderzoek? Uit welk wetsartikel zou dat dan blijken? Is onderzoek zonder toestemming van de directie strafbaar? Stel dat bestuurlijk toestemming nodig is, wie moet dat dan geven in een Raad van Toezicht-bestuursmodel? U ziet, mijnheer de voorzitter: het voorstel is weliswaar gedetailleerd, maar voor de praktijk op onderdelen weer niet gedetailleerd genoeg.

Ik kom terug op het punt van de vergoeding. Dat aan wilsonbekwamen een vergoeding wordt gegeven voor deelname, is nog tot daaraan toe. Zij zijn wilsonbekwaam en kunnen dat zelf afwegen, hoewel wij ook hier niet gelukkig zijn met een vergoeding. Voor wilsonbekwamen zou zeker geen vergoeding moeten worden gegeven. Om te beginnen is er het feit dat de onderzoeker er meestal op gebrand is om een onderzoek te doen, en daarom niet de juiste persoon is om de hoogte van de